

MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

Advies

van 2 oktober 2003

**over de erkenningsaanvraag van de vzw VIBE
als gewestelijke thematische vereniging**

2003 | 61

D/2003/7080/A61

Overname wordt verwelkomd, mits bronvermelding

© 2003 Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
Kliniekstraat 25, 4de verdieping
B-1070 Brussel
tel. 02-558 01 30
fax 02-558 01 31
e-mail: info@minaraad.be
internet: www.minaraad.be

1. Inleiding

De MiNa-Raad ontving de adviesvraag betreffende de aanvraag tot erkenning van de vzw VIBE op 22 september 2003. De erkenning wordt aangevraagd op grond van het in 1999 daartoe aangepaste Erkenningsbesluit, m.n. als gewestelijke thematische vereniging. Dit advies wordt vastgesteld op de eerstvolgende raadszitting na ontvangst van de adviesvraag, m.n. op 2 oktober 2003. Dit wil zeggen dat de adviestermijn van 1 maand ruimschoots gehaald werd. Aan de voorbereiding van dit advies is een bijeenkomst van de daartoe door het Bureau ingestelde Erkenningscommissie vooraf gegaan.

Prof. dr. R. F. Verheyen
Voorzitter MiNa-Raad

2. Adviestekst

2.1 Algemeen

- [1] **Thematische verenigingen.** De aanvraag heeft betrekking op erkenning als thematische verenigingen: verenigingen waarvoor een specifieke erkenningsregeling uitgewerkt is geworden via het besluit van de Vlaamse regering van 17 december 1999 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 3 juni 1992 tot vaststelling van de bijzondere regelen inzake de erkenning en de subsidiëring van de milieu- en natuurverenigingen (hierna “Erkenningsbesluit”). Deze regeling staat nu in artikel 6 §4 van het aldus gewijzigde Erkenningsbesluit.
- [2] **De erkenningsvoorwaarden voor thematische verenigingen.** Om erkend te worden moet een thematische vereniging op grond van het Erkenningsbesluit voldoen aan negen voorwaarden, en dit gedurende twee jaar voor de aanvraag (art. 4, 6°):
1. De betrokken vereniging is een milieuvereniging in de echte zin van het woord (art. 1, punt d.), en ontplooit een permanente onderzoeks-, educatie-, en/of sensibilisatieactiviteit rond een specifiek thema van natuur- en milieubeleid, inhoudelijk relevant voor minstens vier provincies (art. 6 §4, 2°).
 2. De betrokken vereniging organiseert jaarlijks minstens één gewestelijke activiteit rond dat thema, waarop tenminste 50 deelnemers aanwezig zijn, wat blijkt uit een verslag en een ondertekende aanwezigheidslijst (art. 6 §4, 6°).
 3. De betrokken vereniging organiseert jaarlijks minstens zes vormingsactiviteiten van enige omvang, waarop minstens 15 deelnemers aanwezig zijn, wat blijkt uit een verslag en een ondertekende aanwezigheidslijst (art. 6 §4, 7°).

4. De betrokken vereniging geeft minstens viermaal per jaar een tijdschrift uit over dat thema met een hoofdzakelijk sensibiliserende, vormende, wetenschappelijke en/of beleidsgerichte inhoud. Het tijdschrift wordt naar alle leden en/of ledenverenigingen en/of abonnees gestuurd (het moeten er minstens 750 zijn, en dat moet bewezen worden); het bevat minstens 120 bladzijden per jaar (art. 4, 1°, art. 6 §1, 2°, art. 6 §4, 1°).
5. De betrokken vereniging is actief over het hele door haar omschreven werkingsgebied (minstens vier provincies van het Vlaamse Gewest), wat blijkt uit het spreidingsgebied van haar activiteiten en van het uitgegeven tijdschrift (art. 4, 2°; art. 6 §1, 1°).
6. De betrokken vereniging werft haar leden en/of ledenverenigingen in principe en in hoofdzaak in het Vlaamse Gewest en/of onder de Vlamingen woonachtig in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (art. 4, 3°).
7. De betrokken vereniging beschikt over een bestendig en gedurende minstens 20 uren per week bemand secretariaat, dat een toegankelijk informatiecentrum bevat (art. 4, 4°; art. 6 §4, 3°).
8. De betrokken vereniging organiseert jaarlijks een algemene vergadering waaraan alle effectieve leden kunnen deelnemen of waarvoor lidverenigingen stemgerechtigde leden kunnen afvaardigen; op die algemene vergadering zijn er minstens 20 stemgerechtigden, wat blijkt uit de aanwezigheidslijst (art. 4, 5°; art. 6 §4, 4°).
9. Haar door de algemene vergadering gemandateerde bestuursorganen komen minstens zesmaal per jaar samen, wat blijkt uit de uitnodiging en de aanwezigheidslijst (art. 6 §4, 5°).

2.2. Onderzoek van het dossier

- [3] **De vereniging dient twee jaar voor de aanvraag te voldoen aan de voorwaarden.** De eerste voorwaarde is dat de betrokken vereniging een milieuvereniging is in de echte zin van het woord (art. 1, punt d) en bovendien een permanente onderzoeks-, educatie-, en/of sensibilisatieactiviteit ontplooit rond een specifiek thema van natuur- en milieubeleid, inhoudelijk relevant voor minstens vier provincies (art. 6 §4, 2°).

Wat deze eerste voorwaarde betreft, dient aangestipt te worden dat de vereniging opgericht werd op 29 oktober 1981 onder de naam “Genootschap voor Gezond Bouwen en Wonen”. De vereniging had tot doel “het bestuderen en bekend maken van de samenhang en wiselwerking tussen woon- en arbeidsomgeving en de fysieke en geestelijke gezondheid van de mens”. Op 7 maart 1996 werd de doelstelling als volgt verruimd: “de vereniging heeft tot doel met het oog op de verwezenlijking van het maatschappelijk doel dienstverlening begeleiding en ondersteuning te geven aan het socio-cultureel werk”. Op 22 mei 1997 wordt de naam van de vereniging veranderd in “VIBE: Vlaams Instituut voor Bio-Ecologisch Bouwen en Wonen”. Pas op 23 mei 2003 wordt de doelstelling als volgt gewijzigd: “de kwaliteit van de menselijke gezondheid te

verbeteren, de maximale bescherming van het leefmilieu te vrijwaren en bij te dragen tot een duurzame economische ontwikkeling. Dit met name in de domeinen bouwen, wonen en werken in brede zin ...”.

De MiNa-Raad stelt dus vast dat formeel gesproken de vereniging niet voldoet aan de voorwaarde om twee jaar voor de aanvraag ondubbelzinnig een milieuvereniging te zijn. Anderzijds kan er uit het dossier wel opgemaakt worden dat er sedert twee jaar activiteiten ontplooit worden die beantwoorden aan de milieudoelstelling. Rond deze voorwaarde spreekt de MiNa-Raad dus een licht voorbehoud uit.

- [4] **Een permanente thematische activiteit.** Zoals in bovenvermelde paragraaf reeds aangegeven maakt VIBE de overstap van de socio-culturele sector naar de milieusector formeel pas sedert 23 mei 2003. Volgens het aanvraagdossier maken zij deze overstap omdat zij, onder meer als actief lid van de Bond Beter Leefmilieu, veel meer ingebed zijn in de milieusector dan in de vormingssector. Zij stellen dat zij in de praktijk bezig zijn met milieuvorming en -sensibilisatie (cfr. § 6).

Wat de spreiding over de vier provincies betreft, verwijst de Raad naar par. 8. Aan deze deelvoorwaarde is zeker voldaan.

- [5] **Een jaarlijkse gewestelijke activiteit.** Een tweede voorwaarde is dat de betrokken vereniging jaarlijks minstens één gewestelijke activiteit organiseert rond het eigen thema, waarop tenminste 50 deelnemers aanwezig zijn, wat blijkt uit een verslag en een ondertekende aanwezigheidslijst (art. 6 §4, 6°).

De vereniging zegt hierover in het aanvraagdossier het volgende: “VIBE vzw organiseert meermaals per jaar infomomenten, of studiedagen en aanverwante waaraan meer dan 50 aanwezigen deelnemen”. Dit wordt echter in het bijgevoegde dossier niet concreet gestaafd. In het rapport dat de aanvraag vergezeld wordt er wel een opsomming gegeven van activiteiten die eventueel zouden kunnen doorgaan als een gewestelijke activiteit. Hierover bevinden zich in het dossier echter geen stavingstukken.

De MiNa-Raad kan op basis van het bijgevoegde dossier niet opmaken of de organisatie voldoet aan het criterium. De Raad suggereert aan de administratie om hierover bijkomende informatie op te vragen.

- [6] **Vormingsactiviteiten.** De betrokken vereniging dient jaarlijks minstens zes vormingsactiviteiten van enige omvang te organiseren, waarop minstens 15 deelnemers aanwezig zijn, wat blijkt uit een verslag en een ondertekende aanwezigheidslijst (art. 6 §4, 7°).

VIBE doet verslaggeving van vele cursussen en lezingen die zij geven, quasi steeds in opdracht of in samenwerking met provincies, gemeenten, VELT-afdelingen, intercommunales, minaraden, enz. Voor zes activiteiten, waarop minstens 15 deelnemers aanwezig waren, wordt een ondertekende aanwezigheidslijst aan het dossier toegevoegd, zowel voor 2001 als voor 2002.

Deze activiteiten zijn :

- 05.05.2001 basiscursus houtskeletbouw (Antwerpen)
- 12.10.2001 studienamiddag over verwarmen in huis met toekomstgerichte toestellen (Hasselt)
- 21.11.2001 lezing passieve en actieve zonne-energie (Zottegem)
- 29.11.2001 thema-avond water (Keerbergen)
- 01.12.2001 cursus duurzaam energiegebruik in de woning (Berchem)
- 15.12.2001 cursus gezonde en milieuverantwoorde materialen in de woning (Berchem)
- 22.03.2002 infovoormiddag over hemelwater gebruiken (Antwerpen)
- 23.03.2002 infovoormiddag over duurzaam zonder verduurzaming (Brussel)
- 27.04.2002 bio-ecologische gebouwen kijken (rondreizend: Boechout, Borgerhout, Berlaar, Lier)
- 01.10.2002 lezing over integraal ontwerpen met het oog op energiebesparing (Hombeek)
- 08.10.2002 lezing over goed isoleren (Hombeek)
- 11.10.2002 studiedag over duurzaam watergebruik: welke technieken en zijn er grenzen aan energiezuinig bouwen ? Het (bio-ecologisch) passiefhuis! (Hasselt)

De MiNa-Raad besluit dat de betrokken vereniging voldoet aan het criterium op zich. Sommige activiteiten hebben soms wel het karakter van een dienstverlening tegen betaling.

- [7] **Tijdschrift.** De betrokken vereniging dient minstens viermaal per jaar een tijdschrift uit te geven met betrekking tot het verenigingsthema. Het tijdschrift dient een hoofdzakelijk sensibiliserende, vormende, wetenschappelijke en/of beleidsgerichte inhoud te hebben. Het tijdschrift wordt naar alle leden en/of ledenverenigingen en/of abonnees gestuurd; het moeten er minstens 750 zijn, en dat moet bewezen worden op basis van het “verzendingborderel” of op andere afdoende wijze; het bevat minstens 120 bladzijden per jaar (art. 4, 1°, art. 6 §1, 2°, art. 6 §4, 1°).

“Wonen met de Natuur” is het kwartaaltijdschrift van VIBE. Het tijdschrift telde in 2001 gemiddeld 44 bladzijden per aflevering en 48 bladzijden per aflevering in 2002. Het vereiste aantal pagina's, zijnde 120 bladzijden wordt ruimschoots behaald.

Wat de voorwaarde van 750 abonnees betreft, wordt, aan de hand van de verzendingborderels van het postkantoor vastgesteld dat dit aantal telkens overschreden wordt. Het tijdschrift wordt meestal op 2.000 exemplaren gedrukt en wordt verzonden naar abonnees, alsook verdeeld bij nieuwe contacten, op cursussen, enz. en ook “verkocht” op beurzen. Aangezien de boekhouding van de vereniging niet bijgevoegd is, kan niet opgemaakt worden hoeveel van deze verzendadressen effectief betalende abonnees zijn. De Raad suggereert hier eveneens aan de aministratie om hierover extra informatie op te vragen.

Wat inhoud betreft beantwoordt het tijdschrift volledig aan het criterium.

- [8] **Actief over het gehele werkingsgebied.** Inzake het werkingsgebied is er de voorwaarde dat de betrokken vereniging actief zou zijn over het hele door haar omschreven werkingsgebied (minstens vier provincies van het Vlaamse Gewest), wat blijkt uit het spreidingsgebied van haar activiteiten en van het uitgegeven tijdschrift (art. 4, 2°; art. 6 §1, 1°) en uit de spreiding van de vormingsactiviteiten (zie § 6).

Het werkingsgebied van VIBE situeert zich over geheel Vlaanderen.

- [9] **Vlaamse leden.** De betrokken vereniging dient haar leden en/of ledenverenigingen in principe en in hoofdzaak te werven in het Vlaamse Gewest en/of onder de Vlamingen woonachtig in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (art. 4, 3°).

Aan deze voorwaarde wordt bij nazicht van de ledenlijst voldaan. Leden zijn zowel particulieren, als verenigingen, als lokale besturen.

- [10] **Secretariaat.** Een andere voorwaarde bestaat erin dat de betrokken vereniging over een bestendig en gedurende minstens 20 uren per week bemand secretariaat zou beschikken, dat een toegankelijk informatiecentrum bevat (art. 4, 4°; art. 6 §4, 3°).

Er is een permanent secretariaat te Antwerpen-Berchem, dagelijks geopend van 9 tot 16 uur. Er bevindt zich een klein gespecialiseerd documentatiecentrum over gezond en milieuverantwoord bouwen en wonen. Het secretariaat bestaat uit twee voltijdse en twee deeltijdse medewerkers en drie vaste vrijwilligers. De organisatie voldoet aan dit criterium.

- [11] **Democratische werking.** De betrokken vereniging dient jaarlijks een algemene vergadering te organiseren waaraan alle effectieve leden kunnen deelnemen of waarvoor lidverenigingen stemgerechtigde leden kunnen afvaardigen; op die algemene vergadering zijn er minstens 20 stemgerechtigden, wat blijkt uit de aanwezigheidslijst (art. 4, 5°; art. 6 §4, 4°).

Jaarlijks worden twee algemene vergaderingen georganiseerd, in 2001 respectievelijk op 21 februari (32 aanwezigen) en 3 oktober (37 aanwezigen) en in 2002 op 20 februari (44 aanwezigen) en op 25 september (35 aanwezigen). Men kan er vanuit gaan dat hier minstens telkens 20 stemgerechtigden aanwezig waren, maar dit is niet duidelijk op te maken uit de bijgevoegde lijsten.

- [12] **Regelmatig bestuur.** Tot slot dient het door de algemene vergadering gemandateerde bestuur minstens zesmaal per jaar samen te komen, wat blijkt uit de uitnodiging en de aanwezigheidslijst (art. 6 §4, 5°).

De Raad van Bestuur is in 2001 zes maal samengekomen en in 2002 acht maal. Dit blijkt uit de bijgevoegde uitnodigingen en aanwezigheidslijsten. De vereniging voldoet aan dit criterium.

2.3. Conclusies

De MiNa-Raad meent aldus over deze erkenningsaanvraag voorwaardelijk positief te kunnen zijn, met een licht voorbehoud zoals vermeld in § 3 en afhankelijk van de in § 5 en § 7 gevraagde extra informatie.

Naar de inhoud toe stelt de MiNa-Raad vast dat het hier een organisatie betreft met een valabele doelstelling, die bestaat uit een kleine kern professionelen en een beperkt bestuur. Samen vormen deze mensen een NGO die zowel (op een zekere schaal) een tijdschrift verspreidt alsook diensten aanbiedt aan externe klanten/organisaties. Deze diensten hebben vooral het karakter van vorming, expertise-inbreng en labelling. Het gaat bij deze thematische vereniging dus om een apart soort organisatie, waarvoor eigenlijk een afzonderlijke subsidieregeling wenselijk is.

In het nieuwe ontwerpbesluit dat kortelings zal beslist worden op de Vlaamse regering, wordt bepaald in art. 2 § 4 dat de minister na ontvangst van het dossier een beslissing neemt over een erkenningsaanvraag en over de daarvoor noodzakelijke kredietaanpassing in de begroting van het komende jaar. De MiNa-Raad kan zich niet uitspreken over de noodzaak van de aanpassing van de begroting 2004 om het subsidierecht dat voortvloeit uit een erkenning te waarborgen.